

บทที่ 2

ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎี C's และ P's

ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์จะใช้หลักการวิเคราะห์สินเชื่อที่คล้ายคลึงกัน ปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นบรรทัดฐานก็คือ 5 C's

1. **คุณสมบัติ (Character)** คือ ปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณาด้านคุณสมบัติของบุคคล การที่บุคคลจะมีจิตใจ ความคิด ความผูกพันในการชำระหนี้คืนผู้อื่นเป็น คุณสมบัติของบุคคลมีส่วนที่จะทำให้ธนาคารเกิดความเชื่อถือได้แก่ ความซื่อสัตย์ในการประกอบธุรกิจ ความสามารถในการจัดการ มีศีลธรรม มีความรับผิดชอบสูง เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ เป็นคนมีชื่อเสียง มีหน้ามีตาในชุมชน มีความอดสาหะและขยันขันแข็ง มีความยุติธรรม แต่ไม่แน่นอนเสมอไปว่าผู้กู้จะชำระหนี้คืน เพราะอาจมีสาเหตุอื่นที่อาจทำให้เกิดความผันแปรได้

2. **ความสามารถ (Capacity)** คือ ปัจจัยที่ใช้สำหรับพิจารณาด้านความสามารถในการทำนิติกรรมกับธนาคารและความสามารถในการแสวงหารายได้ของผู้กู้ ความสามารถในการทำนิติกรรมหรือสัญญาผู้กู้ยืมกับบุคคลใดก็ตาม พิจารณาว่า ผู้ลงนามในสัญญาผู้กู้เป็นบุคคลที่มีความสามารถตามกฎหมายที่จะทำนิติกรรมได้ เป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ความสามารถในการแสวงหารายได้ของผู้กู้ อาศัยปัจจัยหลายอย่าง เช่น การศึกษา การฝีมือ อายุ สุขภาพ ความมั่นคงของงานที่ทำ ความสามารถในการจัดการ

3. **ทุน (Capital)** คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเงิน โดยเฉพาะส่วนของเจ้าของทุน ที่จะต้องจัดให้มีเงินทุนอย่างเพียงพอเพื่อใช้จ่ายในธุรกิจ เพราะถ้าไม่มีทุนเพียงพอต้องกู้เงินแต่ด้านเดียว จะทำให้ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย สูงรายได้ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่ต้องเสียไป นอกจากนี้การมีทุนยังช่วยให้เจ้าของนำไปซื้อสินค้า ทรัพย์สินต่างๆ ที่ต้องลงทุนระยะเวลานาน เช่น ซื้อเครื่องจักร โรงเรือน และทรัพย์สินเหล่านี้เป็นหลักประกันที่ดีสำหรับผู้กู้เอง

4. **หลักประกัน (Collateral)** คือ ปัจจัยที่ใช้สำหรับการพิจารณาหลักประกันสัญญา กรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ธนาคารจะบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินที่เป็นประกัน หลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน เช่น พันธบัตรรัฐบาล หุ้น หุ้นกู้ที่มีหลักฐานมั่นคง ที่ดิน โรงเรือน โรงงาน เครื่องจักร สินค้าคงเหลือ ฯลฯ

5. **ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Condition)** คือปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้กู้ เพราะสภาพเศรษฐกิจสามารถสร้างผลกระทบกระเทือนต่อขบวนการเศรษฐกิจ

ตั้งแต่การผลิต การจำหน่าย การแลกเปลี่ยน การบริโภคและในที่สุดก็ส่งผลต่อความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้จำเป็นต้องศึกษารูปแบบของสินค้าและการผลิตของธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงในการจัดจำหน่าย การเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยี ถ้าผู้กู้ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานะการณ์อาจต้องประสบกับวิกฤติซึ่งธนาคารอาจเห็นว่าผู้กู้อยู่ในฐานะที่ไม่เหมาะที่จะให้กู้

นอกจากหลักเกณฑ์ 5 C's ที่ใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อป้องกันหนี้ค้างชำระหรือหนี้ที่ปัญหาแล้วยังมีหลักเกณฑ์ 5 P's Policy ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับ 5 C's แต่มีรายละเอียดบางส่วนที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ปัจจัยตัวบุคคล (People) เป็นปัจจัยที่ต้องพิจารณาทางด้านความรับผิดชอบของผู้กู้ซึ่งประกอบด้วยรายได้จากการทำงาน แนวโน้มการปฏิบัติงาน และความสามารถในการชำระหนี้ โดยใช้ข้อมูลประวัติการชำระหนี้มาประกอบการพิจารณา

2. ความมุ่งหมายในการกู้ยืม (Purpose) เป็นการพิจารณาวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินว่าจะนำไปใช้ในด้านใด และจะเกิดประสิทธิภาพหรือไม่ปกติจะจำแนกวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเป็นสองลักษณะคือ สินเชื่อเพื่อการบริโภค กับสินเชื่อเพื่อการผลิตเพื่อนำไปใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

3. การชำระหนี้ (Payment) เป็นการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้เป็นจำนวนต้องงวดเท่าใด ภายในวงเงินเท่าไร และระยะเวลายาวนานน้อยแค่ไหน เป็นไปตามการตกลงในเงื่อนไขการกู้ยืมที่ระบุไว้หรือไม่ปัญหาของการพิจารณาการชำระหนี้ คือการประเมินความสามารถชำระหนี้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จะใช้ข้อมูลในอดีตและปัจจัยประกอบการประเมินแต่อาจจะทำให้การประเมินคาดเคลื่อนได้ ถ้าหากเกิดความผันผวนอย่างรุนแรงเกิดขึ้นในอนาคต

4. หลักการป้องกัน (Protection) เป็นการพิจารณาการป้องกันความเสี่ยง โดยเลือกทางออกในการป้องกันความเสี่ยง ประกอบด้วย หลักประกันในส่วนของผู้พิจารณาจากการถือครองสินทรัพย์ หรือเงินออมที่มีอยู่ เป็นต้น และหลักประกันในส่วนของผู้ค้าประกัน ในหนี้สินประกอบด้วย หลักประกันและความน่าเชื่อถือของผู้ค้าประกัน หรือผู้ร่วม เป็นต้น

5. องค์กรประกอบรวม (Perspective) เป็นการพิจารณาโดยรวมของผู้ให้กู้ ซึ่งจะพิจารณาจากอัตราความเสี่ยงของหนี้ที่สงสัยจะสูญ ความยุ่งยากในการเรียกเก็บ ต้นทุนในการฟ้องร้องเพื่อบังคับให้ชำระหนี้ และค่าใช้จ่ายในการประมุขทรัพย์ขายทอดตลาด นอกจากนี้ในส่วนองรายได้แก่การเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงิน ตลอดจนการรักษาความสัมพันธ์ของผู้กู้ชั้นดีเอาไว้ในอนาคต

การวิเคราะห์สินเชื่อที่มีอัตราเสี่ยงสูง จะเน้น สนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่างๆ ดัง

1. ความสามารถส่งผลตอบแทน (Return) หรือแผนการชำระหนี้ ปกติมองในแง่ที่ธนาคารให้ยืมไปนั้นลูกหนี้จะต้องมีแผนการชำระหนี้คืนที่เชื่อถือได้ หรือปลอดภัยในการที่จะเรียกเงินกลับคืนมาได้ โดยดูจากผลกำไรของกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้คืนนี้ขึ้นกับผลการดำเนินงานและปัจจัยอื่นๆ เช่น ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ อายุ สุขภาพ ชนิดของธุรกิจ ท้องที่ประกอบธุรกิจ คู่ทางของตลาด งบประมาณ เป็นต้น

2. ความสามารถส่งเงินกู้คืน (Repayment) วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมบางประเภทอาจมีกำไรมาก แต่ถ้าพลาดลงไปย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อการชำระหนี้วัตถุประสงค์ที่ธนาคารพิจารณาควรอำนวยความสะดวกต่อการประกอบการของลูกหนี้ และเป็นประโยชน์ต่อธนาคารโดยให้ผลตอบแทนพร้อมดอกเบี้ย เพราะฉะนั้นก่อนที่ธนาคารจะให้สินเชื่อจะต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงิน แผนการชำระหนี้เงินกู้ แหล่งที่มาของรายได้ การกำหนดระยะเวลาของการชำระหนี้

3. ความสามารถทนการเสี่ยงภัย (Risk) คือ ความสามารถที่จะยืนหยัดอยู่ได้เมื่อต้องประสบกับภาวะรายได้ตกต่ำ ความสูญเสียที่เกิดขึ้นอย่างคาดไม่ถึง เช่น ภัยธรรมชาติ ราคาผลผลิตตกต่ำ และการเจ็บป่วยล้มตาย เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับประเภทสินเชื่อ

เนื่องจากสินเชื่อการบริโภคและการผลิตของบุคคลทั่วไป ภาคธุรกิจเอกชน และภาค รัฐบาลมีบทบาทที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ จึงปรากฏสินเชื่อหลากหลายรูปแบบ เพื่อตอบสนองความต้องการในด้านต่างๆ อาทิ เช่น สินเชื่อระยะ

สั้น สินเชื่อระยะยาว สินเชื่อเพื่อการบริโภค สินเชื่อเพื่อการเกษตร หรือสินเชื่อเพื่อธุรกิจ เป็นต้น การจำแนกสินเชื่อนี้มีรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น การจำแนกตามลักษณะผู้ให้สินเชื่อ ตามหลักของรูปแบบการให้บริการ ตามลักษณะของการ ชำระคืน ตามลักษณะของแหล่งสินเชื่อ ตามระยะเวลาการให้สินเชื่อ ตามวัตถุประสงค์การนำไปใช้ หรือตามลักษณะของหลักประกัน เป็นต้น

1. สินเชื่อภาครัฐบาล คือลักษณะของการกู้ยืมโดยรัฐบาลนำไปใช้จ่ายในวัตถุประสงค์ต่างๆ อาทิ การเกิดงบประมาณขาดดุล อันเนื่องมาจากรัฐบาลมีรายจ่ายในโครงการสาธารณะประโยชน์ต่างๆ สูงกว่ารายรับที่มาจากภาษี หรือเกิดเนื่องมาจากดุลการชำระเงินขาดดุลที่มาจาก การส่งออกต่ำกว่าการนำเข้า ซึ่งผลจากสาเหตุต่างๆ เหล่านี้ ทำให้รัฐบาลมีรายจ่ายสูงกว่ารายรับจึงจำเป็นต้องก่อนหน้าสาธารณะโดยการกู้ยืมเงินระยะสั้นและระยะยาวจากประชาชนหรือภาคธุรกิจ หักจากแหล่งภายใน และภายนอกประเทศในรูปของการออกพันธบัตร การออกตั๋วเงินคลัง เป็นต้น

2. **สินเชื่อภาคเอกชน** คือลักษณะของการกู้ยืมโดยภาคเอกชนที่เกิดขึ้น อันประกอบด้วย องค์การธุรกิจและผู้บริโภค เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนมูลค่าทางเศรษฐกิจ จากการนำทรัพยากรไป ใช้ให้เกิดคุณค่า การขยายตัวที่ดำเนินไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมจะช่วยให้เศรษฐกิจไม่หยุดชะงัก การเจริญเติบโต กล่าวคือ การผลิตในภาคธุรกิจจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากหน่วยธุรกิจมีเงินทุนที่จะซื้อวัตถุดิบหรือสินค้าเพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมการผลิตต่อไป ส่วนผู้บริโภคนั้นสามารถที่จะนำสินเชื่อ มาใช้เพื่อการบริโภคสินค้า ในกรณีที่สินค้านั้นมีราคาสูง หรือระดับรายได้มีไม่เพียงพอต่อราคาสินค้า ในขณะนั้น อันเป็นการยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น ผลที่เกิดขึ้นกับภาคเอกชน คือ การ เกิดการหมุนเวียนของธุรกิจเป็นวงจรต่อเนื่องกันไป กล่าวคือ การขยายสินเชื่อจะทำให้มีการผลิต เพิ่มขึ้น การบริโภคเพิ่มขึ้นก่อให้เกิดการลงทุนเพิ่มขึ้นการจ้างงานเพิ่มขึ้นตามลำดับ ส่งผลทำให้ เศรษฐกิจขยายตัวในที่สุด สินเชื่อภาคเอกชนที่สำคัญประกอบไปด้วยสินเชื่อเพื่อการบริโภคและ สินเชื่อเพื่อธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของสินเชื่อเพื่อธุรกิจนั้น สินเชื่อประเภทหนึ่งที่มีความ สำคัญคือธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นสาขาอุตสาหกรรมที่สำคัญ

2.3 วงเงินสินเชื่อ

วงเงินสินเชื่อ (Credit Limit or Credit Line) คือจำนวนสูงสุดของหนี้สินที่ธุรกิจยอมให้แก่ ลูกค้า อันเกิดจากการให้สินเชื่อในรูปของสินค้า บริการ หรือเงินสด เป็นสิ่งสำคัญที่สถาบันการเงิน จะต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อลดความเสี่ยงแก่สถาบันการเงินหรือน้อยที่สุด การ กำหนดวงเงินสินเชื่อประกอบด้วย สองวิธีคือ

1. การกำหนดวงเงินจากความต้องการของลูกค้า จะพิจารณาความต้องการสินเชื่อของผู้กู้ กับมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยปกติการกำหนดวงเงินสินเชื่อของสถาบันการเงินมักจะต่ำกว่า มูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกัน

2. การกำหนดวงเงินจากการความสามารถในการชำระหนี้ (Debt-Paying Power) หรือ การกำหนดวงเงินตามข้อเท็จจริง (Fact) โดยใช้ข้อมูลทางการเงินของลูกหนี้เป็นฐาน ความสามารถ ในการชำระหนี้ อาทิ รายได้ประจำ รายได้พิเศษอื่นๆ และภาวะความรับผิดชอบโดยพิจารณาจาก จำนวนสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งวงเงินตามกรรมธรรม์ประกันชีวิต และข้อมูลทางการเงิน จะทำ ให้ทราบถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่แท้จริงของผู้มีความสัมพันธ์กับการกำหนดวงเงินกู้

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาหนี้ค้างชำระ

ปัญหาหนี้ค้างชำระสามารถสรุปสาเหตุมาจาก 2 ปัจจัยใหญ่ๆ คือ ปัจจัยภายนอกและ ปัจจัยภายใน

1. ปัจจัยภายนอก คือปัจจัยที่ลูกหนี้ไม่สามารถควบคุมได้ หากเกิดการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ของลูกหนี้ ประกอบด้วยภาวะเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลและการเกิดอุบัติเหตุ โดยที่ถ้าภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรืองจะส่งผลให้การประกอบธุรกิจขยายตัวหรือรุ่งเรืองตามภาวะเศรษฐกิจ แต่ถ้าสภาวะเศรษฐกิจซบเซาจะทำให้เกิดการชะลอตัวของการลงทุน หรือธุรกิจประสบปัญหาการตลาด และการเงินขึ้นจนถึงขั้นล้มละลาย ส่วนการเปลี่ยนแปลงนโยบายควบคุมสินเชื่อของรัฐบาลและนโยบายภาษี หรือการเกิดอุบัติเหตุจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านบวกหรือลบต่อธุรกิจได้ นอกจากนี้มีปัจจัยที่เกิดจากรณาคารในฐานะเจ้าหนี้ ได้แก่ ปัจจัยที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ย การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม คุณสมบัติของพนักงานสินเชื่อ ระบบการติดตามและควบคุมหนี้ของธนาคาร การปล่อยสินเชื่อโดยไม่มีการถ่วงดุลที่ดี ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างลูกค้า เงื่อนไขการชำระหนี้ ตลอดจนความรับผิดชอบของพนักงานที่มีต่อลูกค้า

2. ปัจจัยภายใน คือปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้เอง ได้แก่ การที่ลูกค้าใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม การใช้เงินฟุ่มเฟือย การทำการค้าเกินตัว การเจ็บป่วย การได้รับอุบัติเหตุ การใช้จ่ายลูกหนี้เกิดขึ้นในครอบครัว ด้านการรักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาบุตร มีหนี้สินเกินตัว ถูกดำเนินคดี หรือรวมหนี้ไว้แล้วชำระหนี้ที่เดียว โดยยอมเสียดอกเบี้ยปรับ สาเหตุของการเกิดหนี้ค้างชำระอันมีที่มาจากตัวลูกหนี้ดังกล่าวจะนำมาศึกษาปัจจัยที่กำหนดหนี้ค้างชำระต่อไป

2.5 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้

สายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย (2545) ได้สรุปความคืบหน้าในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของระบบสถาบันการเงินในงวดเดือนมกราคม 2545 และลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายของคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) งวดเดือนกุมภาพันธ์ 2545 ดังนี้

1. ผลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงิน ในเดือนมกราคม 2545

จากข้อมูลแสดงในตาราง 2.1 แสดงว่าในเดือนมกราคม 2545 สถาบันการเงินได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จเพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2544 จำนวน 7,123 ราย มูลหนี้ 24,983 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.50 และร้อยละ 1.03 ตามลำดับ ทำให้ยอดปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จนับตั้งแต่ปี 2541 ถึง ณ สิ้นเดือนมกราคม 2545 มีจำนวนทั้งสิ้น 483,260 ราย มูลหนี้ 2,454,076 ล้านบาท ทั้งนี้ ลูกหนี้ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย เอกชน ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จเพิ่มขึ้นในเดือนมกราคมนี้ได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86 (6,161 ราย) รองลงมาคือ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 12 (821 ราย) โดยธุรกิจที่ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จได้สูงสุด ได้แก่ การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล

บุคคล (3,808 ราย) รองลงมาคือ การค้าส่งและการค้าปลีก (1,299 ราย) และการเกษตรประมงป่าไม้ (537 ราย) ตามลำดับ ส่วนแหล่งประกอบกิจการของลูกหนี้ส่วนใหญ่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง เป็นสำคัญ

สำหรับหนี้ที่ยังอยู่ระหว่างการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ณ สิ้นเดือนมกราคม 2545 มีจำนวน 44,702 ราย มูลหนี้ 130,251 ล้านบาท ลดลงจากสิ้นปี 2544 จำนวน 2,581 ราย มูลหนี้ 11,596 ล้านบาท

ตาราง 2.1 สถานะการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงิน - จำแนกตามภูมิภาค
ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2541 - 31 มกราคม 2545

ภูมิภาค	ระหว่างปรับปรุงโครงสร้างหนี้				ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ			
	ยอดคงค้าง		จำนวนเปลี่ยนแปลงจากเดือนก่อน		ยอดคงค้าง		จำนวนเปลี่ยนแปลงจากเดือนก่อน	
	ล้านบาท	ราย	ล้านบาท	ราย	ล้านบาท	ราย	ล้านบาท	ราย
กรุงเทพมหานคร	104,176	11,740	(11,647)	36	1,852,898	140,107	17,159	3,079
ภาคกลาง	8,724	7,532	(54)	(559)	261,860	118,636	3,721	1,395
ภาคเหนือ	6,043	10,550	(15)	(543)	117,635	79,186	1,866	1,158
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6,515	10,465	106	(1,273)	114,959	90,419	1,274	850
ภาคใต้	4,793	4,415	14	(242)	106,724	54,912	963	641
รวมทั้งสิ้น	130,251	44,702	(11,596)	(2,581)	2,454,076	483,260	24,983	7,123

ที่มา: สายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย (2545)

2. การส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายของคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) ในเดือนกุมภาพันธ์ 2545

2.1 ความคืบหน้าการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของกลุ่มลูกหนี้เป้าหมาย คปน.ปี 2545

ในปี 2545 คปน. ได้มีนโยบายดำเนินการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้คือยคุณภาพที่ไม่เข้าข่ายโอนไป บสท.ลูกหนี้ที่เคยปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จแล้วกลับมาเป็น NPL อีก และลูกหนี้ที่ติดต่อขอเข้ากระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของ คปน. ด้วยตนเอง

โดยในขั้นแรกดำเนินการเฉพาะลูกหนี้ประเภทนิติบุคคลที่ไม่อยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการทางศาล หรือถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ในส่วนที่มีเจ้าหนี้ตั้งแต่ 2 รายและมีมูลหนี้รวมตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ จากข้อมูลระบบสถาบันการเงินงวด ณ สิ้นเดือนกันยายน 2544 ได้มีลูกหนี้ ดัง

กล่าว จำนวนทั้งสิ้น 276 ราย มูลค่ารวม 79,791 ล้านบาท โดยมีความคืบหน้า ณ สิ้นเดือน
กุมภาพันธ์ 2545 ดังนี้

(1) ลูกหนี้ที่สถาบันการเงินเจ้าหนี้ ต้องการนำลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการ คปน. มีจำนวน
58 ราย มูลค่า 15,551 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย และกลุ่มบริษัท
บริหารสินทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 60 และร้อยละ 30 ของจำนวนราย ตามลำดับ

(2) ลูกหนี้ที่สถาบันการเงินแสดงความจำนงที่จะดำเนินการเจรจาปรับปรุงโครงสร้าง
หนี้เอง จำนวน 218 ราย มูลค่า 64,240 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 68 ของจำนวนราย
เป็นลูกหนี้ที่ไม่จำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามกระบวนการ คปน. แล้ว เพราะเป็นหนี้ปกติ
ลูกหนี้ที่ปรับสำเร็จ ลูกหนี้ที่สถาบันการเงินดำเนินการทางศาลแล้ว และลูกหนี้ที่โอนไปบริษัท
บริหารสินทรัพย์ และที่เหลืออีกร้อยละ 32 ของจำนวนราย เป็นลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างเจรจา หรืออยู่
ระหว่างรอลงนามในสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรืออยู่ระหว่างดำเนินการทางศาล ทั้งนี้ สปน.
จะมีหนังสือถึงสถาบันการเงินเจ้าหนี้ ให้แจ้งกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะดำเนินการเสร็จให้ คปน.
ภายในกลางเดือนเมษายน 2545 เพื่อ สปน. จะได้ ติดตามการแก้ปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพได้
อย่างใกล้ชิด และหาทางแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

2.2 กลุ่มลูกหนี้เป้าหมายที่ คปน.อนุมัติ ปี 2541 – ปี 2544

ถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2545 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ลูกหนี้เป้าหมายที่คปน.
อนุมัติรายชื่อก่อนสิ้นปี 2544 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 14,850 ราย มูลค่า 2,625,223 ล้านบาท โดยลูกหนี้
ทั้งหมดได้มีข้อสรุปในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ครบถ้วนแล้วตั้งแต่สิ้นปี 2544 ดังนี้

(1) ลูกหนี้ที่ปรับสำเร็จ จำนวน 10,108 ราย มูลค่า 1,277,278 ล้านบาท (ร้อยละ 87
ของลูกหนี้ที่เจรจาตามกระบวนการ คปน. ที่มีจำนวน 11,672 ราย มูลค่า 1,667,511 ล้านบาท) แบ่ง
เป็น ลูกหนี้รายใหญ่ จำนวน 1,017 ราย มูลค่า 1,147,841 ล้านบาท และลูกหนี้รายกลางรายย่อย
จำนวน 9,091 ล้านบาท มูลค่า 129,437 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ธุรกิจการพาณิชย์ และ
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ตามลำดับ

(2) ลูกหนี้ที่สถาบันการเงินดำเนินการทางศาล จำนวน 4,680 ราย มูลค่า 1,183,203
ล้านบาท แบ่งเป็น ลูกหนี้ที่ปรับไม่สำเร็จตามกระบวนการคปน. จำนวน 1,562 ราย มูลค่า 385,153
ล้านบาท (ร้อยละ 13 ของลูกหนี้ที่เจรจาตามกระบวนการ คปน.) และลูกหนี้ที่ไม่เข้ากระบวนการ
คปน.แต่แรก จำนวน 3,118 ราย มูลค่า 798,050 ล้านบาท

(3) ลูกหนี้ที่ไม่จำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เนื่องจากเป็นหนี้ปกติ จำนวน 60
ราย มูลค่า 159,662 ล้านบาท และโอนไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) จำนวน 2 ราย มูลค่า
หนี้ 5,080 ล้านบาท

2.6 สถานการณ์เงินกู้และเงินฝากของจังหวัดเชียงใหม่

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2545) ได้สรุปสถานการณ์เงินฝากและสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2544 แสดงในตาราง 2.2 ปรากฏว่า ในต้นปี พ.ศ. 2543 ธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนทั้งสิ้น 127 ราย และสิ้นสุดเดือน พฤศจิกายน 2544 คงเหลือ 125 แห่ง เมื่อพิจารณาจำนวนเงินฝาก ปรากฏว่าในต้นปี พ.ศ. 2543 มีเงินฝากจำนวนทั้งสิ้น 78,541 ล้านบาท เมื่อสิ้นพฤศจิกายน 2544 มีจำนวนเงินฝากเพิ่มขึ้นเป็น 83,809 ล้านบาท เงินฝากจำนวนดังกล่าวพบว่าเป็นเงินฝากในบัญชีเงินฝากประจำมากกว่าเงินฝากประเภทอื่น ปริมาณสินเชื่อ ในต้นปี พ.ศ. 2543 มีจำนวนทั้งสิ้น 67,438 ล้านบาท เมื่อสิ้นสุดเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2544 เงินสินเชื่อลดลงประมาณ 1 หมื่นล้านบาท หรือคงเหลือ 57,445 ล้านบาท จากจำนวนเงินฝากและประมาณสินเชื่อที่ปรากฏข้างต้น เมื่อนำมาคำนวณ สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก ปรากฏว่า ในต้นปี พ.ศ. 2543 มีสัดส่วนเงินสินเชื่อต่อเงินฝากคิดเป็นร้อยละ 85.9 เมื่อสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2544 สัดส่วนดังกล่าวลดลงเหลือร้อยละ 68.5 แสดงว่าปริมาณเงินสินเชื่อของจังหวัดเชียงใหม่ที่ธนาคารพาณิชย์ให้บริการกับลูกค้าลดลง ในขณะที่จำนวนเงินฝากได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น

ตาราง 2.2 เงินฝากและสินเชื่อของสาขาธนาคารพาณิชย์ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2543-2544

รายการ	พ.ศ. 2543			พ.ศ. 2544	
	ม.ค.	มิ.ย.	ธ.ค.	มิ.ย.	พ.ย.
จำนวนสาขาธนาคาร (แห่ง)	127	126	124	125	125
เงินฝาก	78,541	79,204	80,815	82,002	83,809
กระแสรายวัน	1,442	1,422	1,355	1,645	1,703
ออมทรัพย์	16,875	18,388	20,627	22,981	24,723
ประจำ	60,224	59,393	58,832	57,376	57,383
สินเชื่อ	67,438	65,531	58,418	57,684	57,445
เบิกเกินบัญชี	21,699	20,675	16,220	15,072	14,614
ให้กู้และอื่นๆ	40,731	39,662	37,312	37,272	36,872
ตัวเงิน	5,008	5,195	4,885	5,340	5,959
สัดส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก(ร้อยละ)	85.9	82.7	72.3	70.3	68.5

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2545)

2.7 วิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาการชำระหนี้ กับธนาคาร ดังนี้

พจนนา เชาวน์วิทยางกูร (2544) ได้ทำการศึกษาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 ราย ผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วยสมการถดถอย Logistic Regression พบว่า มีปัจจัยที่สามารถใช้อธิบายผลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์จำนวน 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยสถานภาพสมรส ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของครอบครัว ระยะเวลาในการชำระหนี้ เงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้ และทัศนคติของลูกหนี้ที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วยสถิติโคสแควร์ พบว่ามีปัจจัยที่สามารถใช้อธิบายผลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จำนวน 3 ปัจจัยคือปัจจัยค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเช่าที่อยู่อาศัย ระยะเวลาการชำระหนี้ และเงื่อนไขการชำระต่อเดือน

พัฒนา กัญยานนท์ (2543) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ จากลูกค้าของธนาคารพาณิชย์จำนวน 400 ราย จำแนกเป็นกลุ่มที่เป็นลูกหนี้ปกติ และลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กลุ่มละ 200 ราย ผลการทดสอบปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ปกติ และหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ด้วยสถิติโคสแควร์ พบว่า มีปัจจัยที่มีผลทั้งสิ้นจำนวน 9 ปัจจัย ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับรายได้ วงเงินกู้ ภาระหนี้คงเหลือ ภาระหนี้ในสถาบันการเงินอื่น จำนวนกิจการของลูกหนี้ และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม ในขณะที่การทดสอบ สมการถดถอยแบบ Logistic Regression พบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือเป็นหนี้ปกติ มีจำนวน 8 ปัจจัย คือ อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับรายได้ วงเงินกู้ ภาระหนี้คงเหลือ ภาระหนี้ในสถาบันการเงินอื่น จำนวนกิจการของลูกหนี้ และวัตถุประสงค์ในการกู้

วรสิทธิ์ โนนานนท์ (2543) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่จากข้อมูลลูกค้าธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 300 ราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่สามารถชำระหนี้คืนเงินกู้ได้ตามกำหนด และกลุ่มที่ไม่สามารถชำระเงินกู้คืนได้ตามกำหนด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ ประกอบด้วย อาชีพ อายุ ระดับรายได้ ระยะเวลาในการผ่อนชำระ และวัตถุประสงค์ในการขอกู้ จากผลการศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนาการอำนวยความสะดวกเพื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งควรกำหนด หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ดังนี้ผู้กู้ควรมีอาชีพที่มีเงินเดือนหรือรายได้ประจำที่แน่นอน อายุของผู้กู้ควรสูงกว่า 31 ปี ผู้กู้ต้องเปิดเผยหรือแสดงรายละเอียดรายได้และรายจ่ายของ

ครอบครัว แก่ธนาการตามความเป็นจริง ผู้กู้ที่มีวงเงินกู้ไม่เกิน 500,000 บาท ควรกำหนดระยะเวลาผ่อนชำระหนี้คืนไม่เกิน 10 ปี และธนาการต้องติดตามตรวจสอบลูกหนี้ให้ใช้เงินกู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

อุทัยวรรณ กาญจนนิรินธน์ (2543) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาการอาคารสงเคราะห์สาขาลำพูน จากข้อมูลทฤษฎีภูมิที่ได้จากบัญชีที่เป็นลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของลูกหนี้ในปี พ.ศ. 2542 จำนวน 254 ราย ในจำนวนนี้มีลูกหนี้ที่หลุดจากการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 83 ราย ผลการทดสอบแบบจำลองไปรอบิท (Probit) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาการอาคารสงเคราะห์สาขาลำพูน ประกอบด้วย อาชีพลูกหนี้ ภูมิฐานะของลูกหนี้ ระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ และอัตราส่วนระหว่างเงินกู้ต่อมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกัน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ลูกหนี้ที่หลุดจากการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นผู้มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากเป็นอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ประจำ มีภูมิฐานะในจังหวัดลำพูน และเชียงใหม่ เนื่องจากมีความรักถิ่นฐานที่อยู่เดิม มีกำหนดระยะเวลาผ่อนชำระคืนเงินกู้ในระยะสั้นคือไม่เกิน 15 ปี และมีอัตราส่วนระหว่างเงินกู้ต่อมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกันในอัตราที่ต่ำกว่าวงเงินกู้ไม่เกินร้อยละ 60 ของมูลค่าหลักประกัน

ทวิตยา บุคยรัตน์ (2541) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารด้านสินเชื่อเพื่อการลดความเสี่ยงของธนาการพาณิชย์ โดยศึกษาจากกลุ่มลูกหนี้ของธนาการจำนวน 300 ราย และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านสินเชื่อของธนาการจำนวน 100 ราย ในการศึกษาได้นำตัวแปรที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในการให้สินเชื่อของธนาการมาวิเคราะห์ด้วยการแบ่งกลุ่มลูกหนี้ตามคุณภาพหนี้เป็น 6 กลุ่ม เรียงลำดับลูกหนี้ที่มีคุณภาพหนี้ดีสุดไปจนถึงเลวสุด พบว่า การเกิดหนี้ไม่มีคุณภาพ มีสาเหตุมาจากลูกหนี้ไม่มีประสบการณ์และขาดความรู้ความสามารถในการบริหารธุรกิจของตนเอง ปัญหาภายในครอบครัวเนื่องจากการหย่าร้าง สภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินมีรายได้ลดลงและมีหนี้สินภายนอก ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าธนาการทำให้ลูกหนี้มุ่งชำระหนี้ภายนอกก่อน ทั้งยังไม่ให้ความร่วมมือในการชำระหนี้หรือแก้ไขหนี้ เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของภาระหนี้ที่มีกับธนาการ เกี่ยวกับหลักทรัพย์ค้ำประกัน หลักประกันบางประเภทมีปัญหาเนื่องจากไม่มีสภาพคล่องและเป็นหลักประกันที่มีราคาใกล้เคียงกับภาระหนี้ที่มีกับธนาการ ในการพิจารณาอำนวยการสินเชื่อ ควรกระทำด้วยความรอบคอบและอาศัยหลักการในการวิเคราะห์สินเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัว สภาพคล่อง และเงินทุนของลูกหนี้ ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ เพราะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพหนี้และสภาพคล่องของธนาการในเรื่อง

ของหลักประกันจะต้องเป็นหลักประกันที่มีสภาพคล่องสูงไม่เสื่อมสภาพเร็ว เพราะถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยลดความเสี่ยงและให้ความเชื่อมั่นให้แก่ธนาคาร กรณีเกิดหนี้มีปัญหาและฟ้องร้องดำเนินคดี นอกจากนั้นแล้วการอำนวยการสินเชื่อจะต้องมีการควบคุมและติดตามหนี้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้หนี้ที่มีคุณภาพมากที่สุด

นางนุช กะดีแดง (2541) ทำการศึกษาเรื่อง หนี้ค้างชำระของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สำคัญ 2 ประการคือ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลูกหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ค้างชำระหนี้ และศึกษาปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อหนี้ค้างชำระของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาจากบัญชีลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้ตั้งแต่ปี 2535-2539 จำนวน 300 ตัวอย่าง และนำเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการแก้ไขปัญหานี้ที่ค้างชำระของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่ที่มีหนี้ค้างชำระมูลค่าต่ำกว่า 600,000 บาท ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปีมีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีอาชีพที่มีรายได้ประจำโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 30,001 บาท และมีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 3-4 คน วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อซื้อที่ดินและอาคารรวมทั้งห้องชุดที่พักอาศัย โดยมีวงเงินกู้ยืมระหว่าง 300,000-600,000 บาท และมีมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกันต่ำกว่า 600,001 บาท ระยะเวลาในการกู้ยืม 10-15 ปี อัตราดอกเบี้ยตกลงในวันกู้ยืมส่วนใหญ่อยู่ระหว่างร้อยละ 11.60-13.00 ต่อปีและมีงวดการชำระระหว่าง 3,001-6,000 บาทต่อเดือน ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ของลูกหนี้ ได้แก่ อัตราส่วนระหว่างมูลค่างวดการชำระหนี้เทียบกับรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและมูลค่าสิ่งปลูกสร้างที่เป็นหลักประกันค้ำประกัน สอดคล้องตามหลักความสามารถในการชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์ C (C's Policy) หรือหลักการชำระหนี้ตามเกณฑ์ P (P's Policy) ส่วนปัจจัยอื่นที่กำหนดในแบบจำลอง เช่น อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และอัตราส่วนระหว่างมูลค่าสินทรัพย์หลักประกัน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กาญจนา แจงชัด และจิรศักดิ์ ตัณสฤติย์ (2522) ได้ศึกษาวิเคราะห์ระบบงานสินเชื่อสาขาธนาคารพาณิชย์ ผลของการศึกษาสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบในงานด้านการอำนวยการสินเชื่อของสำนักงานสาขาอื่นได้แก่ งานด้านวิเคราะห์ให้ความเห็นตลอดจนพิจารณาอนุมัติสินเชื่อสามารถจะกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง แต่ทั้งนี้ส่วนประกอบสำคัญยิ่งในการดำเนินงานของสำนักงานสาขาเหล่านี้ก็คือ การจัดรูปองค์กรด้านสินเชื่อ ให้เกิดการปฏิบัติงานที่สอดคล้องต้องกันตามระบบ โดยกำหนดหน่วยงานด้านการอำนวยการสินเชื่อรับผิดชอบในงานด้านวิเคราะห์ให้ความ

เห็นตลอดจนการเสนอขออนุมัติสินเชื่อ แยกออกจากหน่วยงานด้านพิธีการสินเชื่ออันได้แก่ภาระหน้าที่ในภายหลังที่สินเชื่อได้รับการอนุมัติเรียบร้อยแล้ว การศึกษาเป็นการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพงาน ที่ได้รับจากระบบงานที่มีการกระจายอำนาจ โดยที่มีการจัดรูปองค์การในลักษณะแยกหน่วยงานด้านการอำนวยสินเชื่อ และพิธีการสินเชื่อว่าจะเกิดประสิทธิภาพทางด้านใดอย่างไรบ้าง ทั้งนี้การวิเคราะห์ดังกล่าวจะกระทำภายใต้ภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจปกติ ปราศจากปัจจัยอื่นๆ ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางนโยบายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เป็นต้นว่า นโยบายการชะลอสินเชื่อหรือเร่งรัดให้มีการปล่อยสินเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตามทั้งระบบงานและการจัดรูปองค์การในลักษณะที่จะอำนวยให้เกิดการปฏิบัติงานตามระบบจะดำเนินไปได้ดีเพียงใดนั้นจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยใหญ่ คือ 1) ปัจจัยที่เป็นตัวบุคคล ได้แก่ บุคคลที่มีคุณสมบัติและมีจำนวนพอเพียงตรงตามรูปองค์การ คุณภาพของงานได้มาตรฐานดีพอ 2) เมื่อการกระจายอำนาจสามารถกระทำได้อย่างสมบูรณ์

ลาวัลย์ พงษ์วุฒิธรรม และคุณทาล นาคพรหม (2519) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ผลของการศึกษาสรุปได้ว่า ในการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์มักจะเกิดปัญหาได้ 3 ประเด็น คือ 1) ปัญหาทางด้านผู้กู้ ผู้กู้ถูกธนาคารปฏิเสธการให้กู้จากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง ได้แก่ ฐานะทางด้านสินเชื่อของผู้กู้ไม่ดี วัตถุประสงค์ในการขอกู้ไม่ตรงกับนโยบายของธนาคาร เป็นข้อห้ามของกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของธนาคาร วัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกฎหมายหรือขัดกับหลักศีลธรรม ความสามารถในการหากำไรมีน้อย 2) ปัญหาทางด้านผู้ให้กู้ ปัญหาก่อนการอนุมัติเงินกู้ การวิเคราะห์สินเชื่อของผู้กู้จะขึ้นอยู่กับข้อมูลที่รวบรวมมาว่ามีมากน้อยเป็นจริงแค่ไหน ถ้าการวิเคราะห์ผิดพลาดอาจก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่ธนาคารได้ ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ธนาคารขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ปัญหาภายหลังการอนุมัติเงินกู้แล้ว ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามที่ได้ตกลงไว้กับธนาคาร ธนาคารควรตรวจสอบว่าผู้กู้ใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ต้องมีการติดตามทวงถามทั้งตัวลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน ถ้ายังไม่ได้ผลธนาคารประนอมหนี้เพื่อติดตามทวงถามต่อไป ถ้าลูกค้ำไม่สามารถชำระหนี้ได้จริงๆ ก็จะต้องทำการฟ้องร้องดำเนินคดีให้ศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์และนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ 3) ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ปัจจัยภายนอก เช่น การผันผวนของระบบการเงินของโลก การเพิ่มขึ้นของระดับราคาสินค้า ปัจจัยภายในประเทศ เช่น ในภาวะเงินเฟ้อ และเศรษฐกิจชะงัก การลงทุนจะชะงัก ความ

ต้องการสินเชื่อจะมีน้อย แนวโน้มการออมของประชาชนลดลงทำให้เงินฝากของธนาคารลดลงตามไปด้วย การขยายสินเชื่อก็อาจจะลดลงได้ ความวุ่นวายภายในประเทศ เช่น การนัดหยุดงาน

สรุปการปล่อยสินเชื่อ ของธนาคารพาณิชย์ต้องอาศัยข้อมูลต่างๆ จากผู้ขอสินเชื่อ เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอจะทำให้สินเชื่อมีผลดีมีประโยชน์ต่อประเทศชาติ ต่อธนาคารและต่อผู้ขอสินเชื่อเอง เจ้าหน้าที่เงินกู้ที่ขาดความรู้ความชำนาญในสภาพและภาวะการเงินที่แท้จริงปล่อยสินเชื่อไปด้วยไม่ถูกต้องตามหลักการเป็นมูลเหตุให้เกิดหนี้สูญได้ การพิจารณาปล่อยสินเชื่อแต่ละธนาคารไม่มีกฎเกณฑ์หรือหลักตายตัว เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานแตกต่างกัน แต่ที่เหมือนกัน คือการให้สินเชื่อของธนาคารต่างมีความเสี่ยงต่อการชำระหนี้คืน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ การวิเคราะห์และติดตามผลของสินเชื่อที่ให้แก่ลูกค้าประเภทต่างๆ